

TECHNICKÉ PROFESIJNÉ ZÁUJMY ŽIAKOV 9. ROČNÍKA ZÁKLADNÝCH ŠKÔL

BILIKOVÁ Veronika, SR

Resumé

Autorka sa v článku zaoberá profesijnými záujmami žiakov 9. ročníka základných škôl v Nitre. Vo výskume zisťovala preferenčné poradie profesijných záujmov žiakov. Prostredníctvom dotazníka Semafor bol zistený typ osobnosti jednotlivých žiakov. V súvislosti s hodinovou dotáciou predmetu Technika zisťovala, či majú žiaci vyučovaní s vyššou hodinovou dotáciou aj výraznejšie technické profesijné záujmy.

Kľúčová slova: profesijné záujmy, Technika, základná škola

TECHNICAL PROFESSIONAL INTERESTS OF PUPILS OF THE 9TH GRADE AT PRIMARY SCHOOLS

Abstract

Author of the contribution deals with professional interests of pupils in the 9th grade of primary schools in Nitra. She was finding out the preferential order of professional interests of pupils. Via questionnaire "Semafor" she classified typology of personality of particular pupils. In connection to the weekly dotation for the subject Technology she wanted to find out whether there is any relation between higher weekly number of Technology lessons and increased interest of pupils in future profession.

Key words: Professional interests, Technology, Primary school

Úvod

Výber strednej školy a rozhodovanie o povolání predstavuje neľahkú úlohu, pred ktorou stoja žiaci základných škôl, ale aj ich rodičia. Aby bolo možné správne sa rozhodnúť, je potrebné disponovať s dostatočným množstvom vhodných informácií. Informácie môžu žiaci a ich rodičia získať z rôznych zdrojov. Okrem masmédií a odporúčaniam okolia je možné získať dostačujúce informácie od výchovného poradcu, ktorého má každá základná škola. Cieľom nášho výskumu bolo zistiť, či má hodinová dotácia vyučovacieho predmetu Technika štatisticky významný vplyv na technické profesijné záujmy respondentov. Zamerali sme sa na mesto Nitra. Vo výskume sme sa zamerali na dva výskumné problémy:

1. Zistiť vzťah respondentov v dotazníku profesijných záujmov k technickým činnostiam.
2. Zistiť vzťah respondentov v dotazníku Semafor k technickým činnostiam.

Zamerali sme sa na žiakov 9. ročníka základných škôl, pretože práve oni stoja pred dôležitým rozhodnutím - Čo budem robiť? Na akú školu sa mám prihlásiť? V našom výskume bolo zaradených 480 žiakov 9. ročníkov zo 16-tich základných škôl v Nitre. Časová dotácia na realizovanie nášho výskumu bola na každej škole v rozsahu jednej vyučovacej hodiny. Každý respondent dostal dva dotazníky: Dotazník profesijných záujmov, Semafor.

Respondentov sme oboznámili s cieľom výskumu a metodikou odpovedania na jednotlivé položky dotazníkov. Pre každú základnú školu, zapojenú vo výskume, sme vytvorili v programe MS Excel 2010 samostatný priečinok. Každý z nich obsahuje jednotlivé položky vyplnených dotazníkov profesijných záujmov. Vytvorili sme databázu údajov každého respondenta pre ďalšie štatistické spracovanie. Pomocou nástroja opisnej štatistiky sme urobili analýzu hodnôt premennej skupina - faktory v súbore žiakov jednotlivých škôl. Výsledky analýzy sú na nasledujúcom výstupe. Vytvorili sme prehľad opisných štatistík s úrovňou intervalu spoľahlivosti pre strednú hodnotu a špecifikáciu spoľahlivosti na úrovni 95%, požadovanú najväčšiu hodnotu (prvá najväčšia hodnota) a požadovanú najmenšiu hodnotu (prvá najmenšia hodnota). Grafy znázorňujú štatistické údaje za každú základnú školu. Štatistická funkcia MODE nám určuje hodnotu modusu. Modus predstavuje najčastejšie sa vyskytujúcu hodnotu. To znamená, že spomínaná štatistická funkcia nám vyjadruje, kde v hierarchii profesijných záujmov preferujú respondenti jednotlivých škôl technickú skupinu V. Nasledujúca Tabuľka 1 slúži ako legenda pre Graf 1 a Graf 2.

Tabuľka 1 Zoznam základných škôl podľa hodinovej dotácie predmetu Technika

P. č.	Názov školy	Hodinová dotácia - Technika
1	ZŠ s MŠ Novozámocká	0,5 hod./týž. v 1 roč. *
2	ZŠ Krčméryho	0,5 hod./týž. v 2 roč.
3	ZŠ kniežaťa Pribinu	
4	ZŠ sv. Marka	
5	ZŠ Tulipánová	
6	ZŠ Cabajská	
7	ZŠ Na Hôrke	0,5 hod./týž. v 3 roč.
8	ZŠ Benkova	1 hod./týž. v 1 roč.
9	ZŠ kráľa Svätopluka	
10	ZŠ Fatranská	
11	ZŠ s MŠ sv. Gorazda	
12	ZŠ Škultétyho	
13	ZŠ sv. Svorada a Benedikta	
14	ZŠ Nábřežie mládeže **	1 hod./týž. v 2 roč.
15	ZŠ Beethovenova	
16	ZŠ Drážovce	1 hod./týž. v 3 roč.

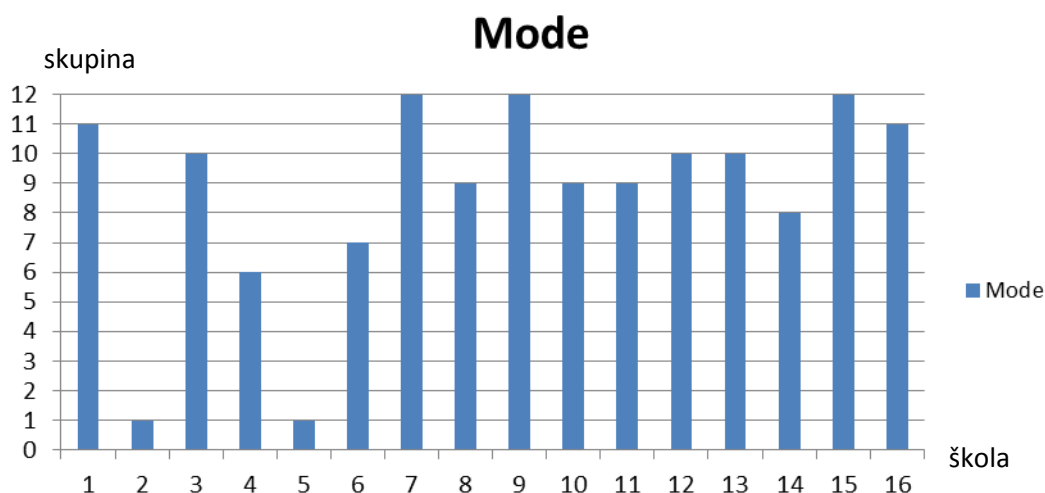
* hodinová dotácia podľa Rámcového učebného plánu ISCED 2, zdroj: <http://www.statpedu.sk/files/documents/svp/2stzs/isced2/rup2.pdf>

** ZŠ Nábřežie mládeže vyučuje predmet Technika v dvoch variantoch, my sme realizovali výskum vo variante s hodinovou dotáciou 1 hod./týždeň v 2 ročníkoch

1. Interpretácia výsledkov Dotazníka profesijných záujmov

Prostredníctvom Dotazníku profesijných záujmov sme zistili, na ktorom mieste z dvanástich, preferujú respondenti profesijné záujmy technického zamerania. Z dvanástich skupín profesijných záujmov umiestňujú na prvé miesto technickú skupinu V – Materiál, nástroje, stroje respondenti základných škôl ZŠ Krčméryho, ZŠ Tulipánová. Na posledné miesto profesijných záujmov umiestnili skupinu V respondenti škôl: ZŠ Beethovenova, ZŠ na Hôrke, ZŠ kráľa Svätopluka. Respondenti ZŠ sv. Marka a ZŠ Drážovce majú najvyššiu hodinovú dotáciu pre vyučovanie vzdelávacej časti Človek a svet práce. Na základe poznania tejto skutočnosti sme predpokladali zvýšený profesijný záujem v technickej oblasti. V prípade ZŠ sv. Marka sa nám predpoklad nepotvrdil, pretože respondenti zaradili skupinu V na šieste miesto z dvanástich. Avšak u respondentov ZŠ Drážovce sa umiestnila skupina V najčastejšie na predposlednom jedenástom mieste. V rámci Výskumného problému 1 zisťujeme, či majú respondenti vyučovaní vo zvýšenej časovej dotácii predmetu Technika štatisticky významne intenzívnejšie technické záujmy.

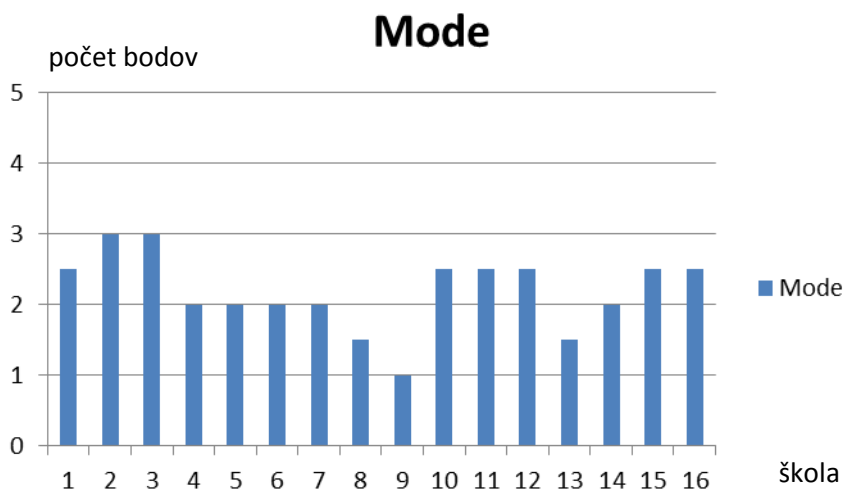
Graf 1 Dotazník profesijných záujmov

2. Interpretácia výsledkov dotazníka Semafor

V dotazníku Semafor sme zisťovali typ osobnosti respondentov. Čím viac sa blížia k počtu 5 bodov, tým je to lepšie t.j. blížia sa ku technickému typu ale i tak získali najviac len 3 body, čo je tesne nad priemer z dosiahnutia možného počtu bodov. Zo šiestich typov osobnosti do prvej skupiny realistický typ A, z ktorých môžu byť povolania robotník, remeselník, tesár, stavbár, mechanik, elektrikár a iné technické zamerania sa najviac približujú respondenti s 3 bodmi zo ZŠ Krčméryho a ZŠ kniežat'a Pribinu, s 2,5 bodmi ZŠ Drážovce, ZŠ Fatranská, ZŠ Novozámocká, ZŠ Škultéthyho, ZŠ Beethovenova a ZŠ s MŠ sv. Gorazda, s 2 bodmi ZŠ Tulipánová, ZŠ Nábřežie mládeže, ZŠ Cabajská, ZŠ na Hôrke a ZŠ sv. Marka, s 1,5 bodom ZŠ Benkova a ZŠ sv. Svorada a Benedikta, s 1 bodom t.j. najmenší počet bodov dosiahla ZŠ kráľa Svätopluka.

Graf 2 Dotazník Semafor

Závěr

Na základe výsledkov výskumu vyjadrujeme názor, že zvýšená hodinová dotácia nie je zárukou automatického zvýšenia záujmu žiakov o profesie technického zamerania. Dôvody sú rôzne – osobnostné predpoklady žiaka, jeho rodinné prostredie, ako aj kamaráti. Respondenti sú vo veku, kedy väčšinu dňa prežívajú v školskom prostredí, ktoré významne vplýva na formovanie ich osobnosti. Samotná osobnosť učiteľa má výrazný dopad na záujem o vyučovací predmet, motiváciu k samovzdelávaniu a získavaniu informácií o profesijnej orientácii v danej oblasti. Napriek tvrdeniu v porekadle „Remeslo má zlaté dno“, záujem o stredoškolské technické odborné vzdelanie aj počet ich absolventov rapídne klesá. Možno si budeme musieť počkať na to, že nás núdza k tomu dotlačí sama. Je potrebné správne motivovať žiakov už počas primárneho vzdelávania a vytvárať u nich pozitívny vzťah k elementárnym technickým činnostiam.

Literatura

- 1 GAVORA, P. a kol. *Elektronická učebnica pedagogického výskumu*. [online]. Bratislava: Univerzita Komenského, 2010. Dostupné na: <http://www.e-metodologia.fedu.uniba.sk/> ISBN 978-80-223-2951-4.
- 2 Ministerstvo školstva Slovenskej republiky. *Rámcové učebné plány ISCED 2*, prístupné na internete: <http://www.statpedu.sk/files/documents/svp/2stzs/isced2/rup2.pdf>
- 3 ŠVEC, Š. a kol.: *Metodológia vied o výchove : Kvantitatívno-scientické a kvalitatívno-humanitné prístupy*. Bratislava : Iris, 1998, 303 s. ISBN 80-88778-73-5
- 4 TIRPÁKOVÁ, A, MALÁ D. *Základy štatistiky pre pedagógov, psychológov a sociológov s popisom postupu práce v programe Excel*. Nitra: PF UKF v Nitre, 2007, 156 s. ISBN 978-80-8094-220-5

Lektoroval: **Ing. Marek Šimon**

Kontaktní adresa:

Veronika Biliková, Mgr.

Katedra techniky a informačných technológií, Pedagogická fakulta, Univerzita Konštantína Filozofa v Nitre, Dražovská cesta 4, 949 74 Nitra, SR, e-mail: veronika.bilikova@ukf.sk